

(Anti)pest protocol

m.i.v. schooljaar 2020-2021

Technisch College Velsen
Maritiem College IJmuiden

Inhoudsopgave

Vooraf	3
I. Wat is het verschil tussen plagen en pesten?	4
II. Wie zijn er allemaal betrokken bij een pesterij?	4
III. Richtlijnen bij het aanpakken van pesten	5
De vijfsporenaanpak	5
Preventieve maatregelen	6
Niet-confronterende methode bij een vermoeden van pesten	6
Het Stappenplan na een melding van Pesten – Confronterende methode	6
IV. Bijlagen	
1. Bijlage Leidraad voor een gesprekken bij pestgedrag	9
2. Leidraad mentoren Veilig in de School en (anti)pestcontract	11
3. Tips voor leerlingen en ouders	12

Vooraf

Op het Technisch College Velsen (TCV) en Maritiem College IJmuiden (MCIJ) streven we naar het creëren van een fijne sfeer en een veilige leeromgeving. Dit maakt dat leerlingen minder alert hoeven te zijn op een negatieve omgeving en zich meer op het leerproces kunnen richten.

Hoe goed wij ook ons best doen om deze veilige-, sfeervolle omgeving te creëren, wij moeten ook eerlijk zijn. Ook wij moeten toegeven dat ook bij ons op school helaas weleens gepest wordt.

Wij doen ons uiterste best om het pesten zo beperkt mogelijk te houden, er wordt veel aandacht besteed om pesten tegen te gaan en op tijd te signaleren. Misschien belangrijker nog is dat we er naar streven, het pesten zoveel mogelijk te voorkomen.

Wij streven ernaar te handelen in de driehoek leerling-ouder-school. Er is niet alleen aandacht voor de gepeste, maar ook voor de pester en de rol van de omstanders/ meelopers. Aan ouders wordt gevraagd veranderingen in gedrag, vermoeden van pesten, door te spelen naar de mentor en/ of overige verantwoordelijken binnen de school.

Dit protocol is erop gericht alle betrokkenen (schoolpersoneel, ouders en leerlingen) te informeren over wat de school doet aan een veilig schoolklimaat.

Dit protocol is geen statisch document. Het is een handleiding voor betrokkenen. Acties worden altijd op de situatie en met de betrokkenen afgestemd.

Beleid is altijd in ontwikkeling. Mochten er door ervaring of nieuwe kennis andere inzichten ontstaan, dan zal het document worden aangepast.

Voor de tekst van dit protocol is gedeeltelijk gebruik gemaakt van het pestprotocol zoals geadviseerd door Stichting School & Veiligheid. Omwille van de leesbaarheid is steeds 'hij' gebruikt in de tekst. Waar 'hij' staat kan uiteraard ook 'zij' worden gelezen.

I. Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Het is moeilijk de grens aan te geven, waar plagen ophoudt en pesten begint.

Bij plagen gaat het om gedrag tussen leerlingen die aan elkaar gewaagd zijn en elkaar afwisselen in het gedrag. Het plagen is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit bedreigend. Bij plagen zijn er geen nadelige gevolgen voor één van beide partijen. We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch (dagelijks, wekelijks) bedreigd en geïntimideerd wordt. Bij pesten is er geen sprake meer van een spelletje. De gepeste leerling is vaak bang voor de pester of pesters en durft niets terug te doen. Deze leerling ervaart het gepest worden als niet leuk of zelfs bedreigend. Pesten kan diepgaande psychische problemen tot gevolg hebben en negatieve invloed op de ontwikkeling van het zelfbeeld.

Op welke manier wordt er gepest?

Met woorden:	Vervelende bijnamen verzinnen, belachelijk maken, vernederen, schelden/ uitschelden, (be)dreigen voortdurend bellen en of sturen van berichten.
Lichamelijk:	Trekken aan kleding, duwen en sjorren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken.
Achtervolgen:	Opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, klemzetten of rijden, opsluiten.
Uitsluiting:	Doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, bij groepsopdrachten, in groepsapp.
Stelen en vernielen:	Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen.
Afpersing:	Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
Digitaal pesten:	Ongewenste WhatsApps of social media berichten versturen, iemand aanzetten tot ongewenste webcam handelingen. Het verspreiden van foto's, al dan niet bewerkt, zonder toestemming, opmerkingen verspreiden, hacking van computer of netwerk, phishing, het account van anderen gebruiken en zonder toestemming veranderingen of toepassingen doen, via de media aanzetten tot haat en/of discriminatie.

II. Wie zijn er allemaal betrokken bij een pesterij?

Bij pesterijen heb je te maken met de gepeste leerling, de pester, de meeloper en de toeschouwers.

De gepeste

Degene die gepest wordt is meestal de leerling met een eigenheid. Het is niet diegene die meegaat in de eenheidscultuur (norm) van een bepaalde groep. Vaak is de keuze puur willekeurig en ligt de oorzaak bij de pester en het groepssysteem die het pesten toelaat. Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten met een ander accent.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben

- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures veroorzaken om niet naar school te hoeven

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Vanbinnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
 - Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
 - Het moeten spelen van een niet-passende rol.
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas
 - Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
 - Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meeloper

Meelopers zijn leerlingen die niet direct zelf pesten maar zich wel aansluiten bij de pester. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Of de angst voor het verliezen van vrienden of vriendinnen als zij zich afzetten tegen het pesten.

De aanwezigheid van meelopers helpt mee aan de pesterij omdat de groepsgrootte alleen al een extra bedreiging kan vormen voor de gepeste. Door niet in te grijpen en/of geen hulp te halen keurt men het gedrag van de pester goed en wordt de pester gesteund. Deze groep heeft vaak achteraf spijt dat zij niet in de bres zijn gesprongen voor het slachtoffer

De toeschouwers

De toeschouwers, doorgaans een zwijgende middengroep, pest niet maar doet er ook niets tegen. Zij vinden het vaak lastig om in hun eentje iets te veranderen aan de situatie. Het hoeft niet zo te zijn dat zij direct zelf actief ingrijpen maar belangrijk is het wel dat zij aan hun mentor of een persoon die zij op school of thuis vertrouwen hun verhaal te doen. Daarmee kun je de gepeste leerling al enorm helpen. **Toeschouwers zijn soms bang zelf gepest te worden. Het is belangrijk dat zij zich gesteund voelen wanneer zij hun verhaal doen.**

III. Richtlijnen bij het aanpakken van pesten

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. Wordt er gepest in je klas dan heeft dit invloed op de hele klas. De gepeste, maar ook medeleerlingen die het pesten signaleren, moeten zich vrij voelen dit aan te geven bij een van de medewerkers op school.

Pesten is onacceptabel. Daarom hanteert de school een aantal richtlijnen om pesten te voorkomen en aan te pakken wanneer pesten wordt vermoed of wordt gesignaleerd.

Deze richtlijnen komen voort uit de vijfsporen aanpak:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van begeleiding op of buiten school.

3. Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan
- De achterliggende oorzaken op tafel proberen te krijgen
- Wijzen op gebrek aan empathie dat zichtbaar wordt in het gedrag
- Het aanbieden van begeleiding op of buiten school.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de daaropvolgende weken enkele keren op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners. De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en (KIC) regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en dat dit niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

In alle leerjaren wordt aan het begin van het schooljaar aandacht besteed aan pesten in een of meerdere mentorlessen.

Mentoren kunnen gebruik maken van een klassencontract of groepsafspraken (zie bijlage 2)

In de onderbouw wordt tijdens de KIC-lessen en lessen mediawijsheid aandacht aan pesten en groepsvorming besteed. In het eerste leerjaar is er aandacht voor communicatievormen en omgaan met verschillen. Tevens is er in het 1e jaar een voorlichting van HALT over groepsdruk en social media.

Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.

Hierbij worden de rol van de pester, de gepeste, de meelopers en de toeschouwers benoemd.

Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor in Magister worden gezet, van zowel de pester als het slachtoffer.

KIC

Op het TCV/MCIJ wordt in klassen 1,2 en 3 gewerkt met het programma Kracht in Controle (KIC). Met dit programma wordt gewerkt aan de individuele veiligheid in de klas en op school. Tevens biedt dit programma een extra borging in de driehoek leerling-ouder-school, doordat KIC beschikt over hulpmiddelen waarmee het welbevinden van de leerling in de groep kan worden geregistreerd en gevolgd. Zo wordt er 3 maal per jaar (medio oktober, medio januari en medio juni) verschillende vragenlijsten ingevuld door leerlingen en ouders over het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerling, en wordt er op deze momenten ook een sociogram van de klas als geheel gemaakt. Dit alles verstevigt het partnerschap met ouders, en zorgt voor een beter inzicht door de mentoren en andere betrokken docenten ten aanzien van het welbevinden van de leerling, zodat eerder eventueel noodzakelijke interventies in de klas zijn te plegen.

De lessen die zijn gekoppeld aan KIC, zijn opgenomen in het curriculum op onze scholen, zodat er op meerdere momenten aandacht is voor welbevinden, sociaal gedrag, groepsvorming en omgaan met pesten. In leerjaar 1 is KIC vooral gericht op het sociaal welbevinden van de leerling. In leerjaren 2 en 3 wordt KIC uitgebouwd met algemene communicatievaardigheden.

De KIC-lessen zijn verdeeld in 2 componenten; een meer fysiek deel dat in de gymzaal kan worden uitgevoerd, en mentorlessen in een regulier leslokaal. Bij deze laatste lessen wordt de groepsvorming benadrukt.

Niet-confronterende methode bij een vermoeden van pesten

Soms kan een personeelslid het vermoeden hebben dat er sprake is van onderhuids pesten, pestgedrag dat hij of zij niet zelf heeft waargenomen. Het personeelslid schakelt dan collega's in om het vermoeden te delen en mogelijk te versterken of af te zwakken.

De mentor wordt op de hoogte gesteld en bespreekt het groepsgedrag, sociale veiligheid of buitensluiting op een algemene manier om zo een signaal af te geven aan de klas

In het kader van het bespreken van pesten als algemeen onderwerp, schakelt de docent de pester en/of enkele niet-pesters in om op te letten of er in hun klas wordt gepest. De mentor vraagt de leerlingen verslag uit te brengen na enkele dagen.

De docent kan wachten op een moment dat hij, of een collega, het pestgedrag daadwerkelijk zelf waarneemt om vervolgens duidelijk stelling te nemen. Zie stappenplan na melding van pesten.

Het Stappenplan na een melding van Pesten – Confronterende methode

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt tussen klasgenoten, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 2. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt (zie D, E, F)).
3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de teamvoorzitter van de leerling(en). Hij bespreekt met de teamvoorzitter het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
5. De (anti)pest coördinator wordt op de hoogte gesteld. Er kan een beroep gedaan worden op de expertise.
6. De mentor maakt melding in het team en in magister als “incident”, zodat collega’s op de hoogte zijn wat speelt.

B. De (anti)pest coördinator

1. Wanneer er een acute situatie is, praat de anti-pest coördinator met de gepeste. Hij schat in en overlegt of de mentor de vervolgstappen op zich kan nemen of dat de pester direct gesproken moet worden.
2. Het vervolgtraject wordt met de gepeste leerling besproken
3. De (anti)pest coördinator brengt coördinator Ondersteuning of directie op de hoogte indien nodig.
4. De (anti)pest coördinator brengt ouders op de hoogte in overleg met de mentor. Er worden geen privé gegevens over pester/ gepeste aan ouders uitgewisseld.
- 5, de (anti)pest coördinator maakt melding in magister als “incident”.

C. Vertrouwenspersonen

De school heeft meerdere vertrouwenspersonen waar leerlingen hun verhaal kunnen doen, wanneer zij last hebben van pesten, agressie of machtsmisbruik. De vertrouwenspersoon bespreekt met de leerling de nodige vervolgstappen en zal de leerling hierin begeleiden of waar nodig contact opnemen met de ouders en Coördinator Ondersteuning.

D. De teamvoorzitter of Schoolondersteuner

1. De teamvoorzitter of schoolondersteuner neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken welk sociaal gedrag de jongere vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door het School Ondersteuningsteam.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, geeft ouders de gelegenheid hun visie op het probleem te delen, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject (zie consequenties D, E, F). Er worden geen privé gegevens van de betrokken leerlingen uitgewisseld met ouders.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

E. De (anti)pestopdracht

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, kan hij ertoe verplicht worden om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd (08.00 – 17.00 uur maatregel). De leerling krijgt een opdracht afgestemd op de situatie. Het doel van de opdracht die is reflectie en het gevoeligen maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling.

De ouders worden van de opdracht op de hoogte gesteld en krijgen vooraf van de school te horen op welke wijze aan de (anti)pestopdracht invulling wordt gegeven.

E. Schorsing

Wanneer ook de verplichte (anti)pestopdracht geen blijvende vruchten afwerpt, de leerlingen in oud gedrag blijft vervallen of bij extreem grensoverschrijdend gedrag, volgt een schorsing waarvan de duur bepaald wordt door de directie. De maximale schorsing is vijf dagen. Bij wapengebruik volgt direct schorsing.

F. Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor het pestgedrag van deze leerling en verkiest in dat geval de veiligheid van de overige leerlingen boven het belang van de pester. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering. Hierbij zal school zich houden aan de geldende regels en zoeken naar een passend schooltraject.

Bijlage 1 Leidraad voor een gesprekken bij pestgedrag.

Er vinden drie gesprekken plaats:

1. Gesprek met gepeste
2. Gesprek met de pester
3. Gesprek met beiden, oplossing en vastleggen afspraken

Handvatten voor de gespreksleider (school)

- Iedere leerling, die aangeeft dat hij gepest wordt, wordt door elke willekeurige medewerker serieus genomen (erkenning van het probleem)
- De medewerker is zich bewust dat iedereen een voorval op een eigen manier kan beleven
- De medewerker realiseert zich dat problemen die ontstaan zijn buiten school, binnen school een doorwerking kunnen hebben (en visa versa)
- Iedere gespreksvoerder is zich bewust dat een gesprek dat in de verwijtende sfeer blijft hangen, niet tot oplossingen gaat komen
- Benoem emoties die je ziet (vraag naar wat je ziet)
- Wees je bewust dat als iemand aangeeft wat hij niet wil hij ook weet wat hij wel wil
- De intentie is om met beide partijen op één lijn te komen in het oplossen van het conflict
- Hierbij spelen ook veiligheid, sfeer en leeromstandigheden op school een prominente rol
- Een eerste gesprek kan een aanleiding zijn tot vervolggesprekken of doorverwijzing intern School Ondersteunings Team
- De melding wordt persoonlijke doorgegeven aan de Anti Pest Coördinator De ouders /verzorgers worden van de melding en afhandeling op de hoogte gebracht
- De melding, afhandeling en afspraken worden in magister gezet evenals een gespreksverslag
- De evaluatie datum voor controle op afspraken en afhandeling volgens protocol.in magister vermelden

Onderdelen die in een gesprek naar voren dienen te komen

Voorbeeld: 1. gesprek gepeste

- Je geeft aan dat je gepest wordt, hoe wordt je gepest en wat is er precies gebeurd? (Verbaal, fysiek, digitaal) (h) erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: waren er nog meer personen bij betrokken? wat was hun rol?)
- Waar ken je de pester van, heb je eerder problemen met hem/haar gehad?
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken, binnen en buiten school?)
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou weleens proberen te helpen?
- Wat heb je er al aan gedaan om het pesten te laten stoppen en wat waren de resultaten daarop? (Hoe heb je iemand aangesproken, manier van communiceren)

Voorbeeld 2. Gesprek met een leerling die pest

- Leg de leerling de aanleiding voor dit gesprek uit en vraag naar zijn kant van het verhaal
- Wat was de aanleiding voor dit gedrag?
- Waar ken je deze leerling van, heeft er eerder iets gespeeld tussen jullie?
- Waren er nog meer personen bij betrokken/ aanwezig
- Confronteer de leerling bewust dat zijn gedrag als pestgedrag wordt ervaren
- Breng de leerling op de hoogte van de vervolgstappen die ondernomen gaan worden (Gesprek gepeste, het houden aan getelde afspraken, het op de hoogte brengen van ouders, vermelding in magister en de consequenties bij het aanhouden/ herhaling van gedrag)

Voorbeeld 3 gesprektussen beide partijen

Gespreksleider kadert het gesprek (verwachte omgangsvormen)

- Gespreksleider leidt kort de aanleiding van het gesprek in
- Beide partijen krijgen de gelegenheid hun versie op het gebeuren te vertellen
- Confronteer indien nodig de leerlingen met tegenstrijdige uitspraken
- De toon van het gesprek blijft altijd neutraal en respectvol (niet verwijtend en we luistern na elkaar)
- Er moet aandacht zijn voor emoties die aanwezig zijn

- De pester wordt geconfronteerd met de emoties die de gevolgen van zijn gedrag hebben op de gepeste
- Alleen na erkenning en herkenning van de gevolgen van het pesten kan men tot oplossingen en afspraken komen
- De afspraken zijn bindend, de consequenties hierop worden aangegeven (helder, duidelijk en controleerbaar)
- Ouders worden op de hoogte gebracht van deze oplossing
- De APC wordt op de hoogte gebracht
- Verslag en oplossingen worden volgens protocol in magister vermeld
- Evenals de evaluatie datum om de naleving hierop te controleren
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?

Achterliggende oorzaken

Bij vermoeden van dieper gaande problematiek kan worden besloten om het SOT in te schakelen

Bij ruzie als gevolg van diefstal of andere schade is school niet verantwoordelijk te houden en zal worden geadviseerd hier aangifte van te doen.

School kan ouders adviseren tot buitenschoolse hulpverlening,

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie Stappenplan na Melding Pesten)

Bijlage 2: Leidraad mentoren Veilig in de School en (anti)pestcontract

Tijdens de introductie of in een van de eerste lessen (in onder één bovenbouw) worden de regels nog een keer besproken zodat ze voor iedereen weer duidelijk zijn. Eventueel worden nieuwe regels toegevoegd. De klas bespreekt wat plagen is en wat pesten en spreekt af dat degene die het ondergaat bepaalt of het om plagen of pesten gaat. En natuurlijk worden er ook consequenties afgesproken wanneer een klasgenoot zich niet aan de zelfopgelegde regels houdt. De regels van het pestprotocol worden expliciet besproken evenals de schoolregels.

Na de introductie wordt in de wekelijkse mentoruren verder aandacht besteed aan het sociale klimaat door middel van o.a. klassengesprekken, gezamenlijke opdrachten, etc. In de mentorgesprekken is er verder ruimte voor individuele gesprekken. Mentoren kunnen gebruik maken van onderstaande contracten of geven zelf vorm aan de commitment van een mentorklas aan elkaar.

Goed voorbeeld contract – klas top 5 oefening voor leerjaar 1 & 2 (leerlingen maken top 12 individueel, top 10 in duo's, top 5 in 4tallen en klas top 5):

- We respecteren elkaar: Ik zeg alleen positieve dingen over anderen
- Ik doe alleen iets bij een andere wat ikzelf ook leuk vind als anderen dat bij mij doen (geintjes)
- Ik accepteer iedereen zoals hij is, iedereen is anders, dat is juist leuk
- Ik sluit geen kinderen buiten, iedereen mag erbij staan/ hoort erbij
- Ik luister naar anderen, ik vind het ook fijn als anderen naar mij luisteren
- Ik blijf van anderen af, niet iedereen vindt het fijn als er ongevraagd aan hem/ haar wordt gezeten
- Ik vecht niet en scheld niet, ik doe anderen geen pijn
- Ik ruim mijn eigen afval op, ik vind het ook niet fijn als ik de afval van anderen moet opruimen.
- Ik kom niet aan andermans spullen, ik vind het zelf ook niet prettig als mensen ongevraagd aan mijn spullen zitten
- Ik let vooral goed op mezelf, niet iedereen vindt het fijn als anderen zich steeds met hem/ haar bemoeien
- Ik lach geen anderen uit, ik vind het ook niet leuk als anderen lachen als ik iets onhandig doe
- Stop ...Denk...Doe. (Ik denk eerst voordat ik iets ga doen)
- Ik roddel niet over anderen, ik beledig anderen niet, niet in woord maar ook niet via de media.
- Ik verstuur alleen dingen over mezelf die ik met anderen wil delen. Ik ben me bewust dat wat op internet staat (via de mediaverspreid wordt) nooit meer uitwisbaar is
- Pesten pik ik niet, ik kom op voor degene die gepest wordt
- Ik wil geen ruzie, ruzie praten we uit
- Ik bemoei niet met ruzies door zomaar partij te kiezen, ik doe niet mee met pesters
- Als ik zie dat iemand gepest wordt geef ik dit door aan de leerkracht. Dat is geen klikken
- Ik weet hoe mijn medeleerlingen heten en noem ze bij hun naam, ik vind het zelf ook niet leuk om een bijnaam te krijgen
- Ik beoordeel anderen niet op hun schoolresultaten, ik snap ook weleens iets niet direct
- Ik vind het hebben van een eigen mening belangrijk, ik respecteer de mening van een ander ook
- Ik vind het fijn als iemand mij vertrouwt, ik vertel dingen die mij verteld worden niet door
- Ik help iemand die het even zelf niet lukt, ik vind het ook fijn als iemand mij helpt als het mij niet lukt.
- Ik ben eerlijk tegen mezelf en tegen anderen
- Ik bedreig niet, pers niet af of chanteer niet, als ik iets heb gedaan bij iemand accepteer ik ook dat ik straf krijg
- Ik maak geen foto's van schoolgenoten en verstuur deze aan anderen, het verspreiden van foto's tegen de wil in van anderen is strafbaar
- Ik zet geen dingen van anderen, zonder hun(aantoonbare) toestemming op internet, ik vind het zelf ook niet leuk als ik dingen over mezelf teruglees als ik hier niet van op de hoogte ben of die niet waar zijn

Datum.....

Naam leerling (of alle leerlingen van de klas)

Naam Mentor

Contract "Veilig in School" – leerjaar 3 & 4: inventariseer wat respect en verantwoordelijkheid voor elkaar betekent. Maak een klassenafspraken. Ter inspiratie onderstaande zinnen.

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school. Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

- ✓ We luisteren naar elkaar
- ✓ We laten elkaar uitspreken
- ✓ We blijven van elkaar af
- ✓ Ik blijf van de spullen van een ander af
- ✓ We sluiten niemand buiten
- ✓ We lossen ruzies op door met elkaar te praten
- ✓ Als we vertellen dat iemand gepest wordt, is dat geen klikken
- ✓ Ik accepteer de ander zoals hij is en discrimineer niet
- ✓ Ik doe niet mee aan uitlachen en roddelen, negatief appen of negatief social media gebruik
- ✓ Als iemand mij hindert, vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
- ✓ Als iemand duidelijk maakt dat hij/ zij iets niet wilt, stop ik
- ✓ Als dat niet helpt, vragen we een medewerker om hulp

Bijlage 3: Tips voor leerlingen en ouders

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is wat je op het internet tegenkomt. Neem het niet persoonlijk.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je social media/ WhatsApp contactlijst.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail, haatmail of (bewerkte) foto's van anderen.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen digitaal kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.
- Bewaar de bewijzen. Maak een screenshot of sla ze op. Van het IP-adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of teamvoorzitter toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl
- Ouders kunnen informatie vinden bij – www.oudersonderwijs.nl